Puolustusvoimat, Pääesikunta,
Logistiikkaosasto
7.10.2026

Pääesikunnan logistiikkaosaston asiantuntijalausunto liikenne-viestintävaliokunnalle hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 HE 175/2026 vp – Valiokunnan pyyntö asiantuntijalausunto Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan liittyen

Puolustusvoimat on tutustunut hallituksen esitykseen eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan talousarvioesityksessä liikenne- ja viestintäverkoille 2,07 mrd € rahoitusta ja perusväylänpitoon teille, radoille ja vesiväylille kohdennettaisiin noin 1,29 mrd €.

Sotilaallisen liikkuvuuden hankkeisiin, suunnitteluun ja kehittämiseen on talousarvioesityksessä 2027 esitetty mm;

- Rail Nordica hankkeen laajentamiseen lisää 46 m€, valtuuden ollessa yhteensä 107 m€
- Sotilaallisen liikkuvuuden suunnitteluun 7,04 m€ määrärahaa 2027 alkaville suunnittelukohteille, mm varalaskupaikat
- Valtuus ja määräraha valtatien 21 (E8) Tornio – Kolari suunnittelulle, 3 m€
- Maantie 9523 (Norvatie) 3,6 m€
- Perusväylänpidon määrärahasta 20,55 m€ kohdennus sotilaallisen liikkuvuuden kehittämiseen

Sotilaallisen liikkuvuuden lisärahoitusta, joka kohdennettiin uudelleen 2026;

- Eurooppalaisen raideleveyden ratayhteyksien suunnitteluhankkeen laajentaminen (Ratasuunnitelma, Tornio-Kemi ja Karungin yhteys) mukaan lukien Kemijoen Isohaaran patosillan kohdan radan siirron suunnittelu uuteen paikkaan
- Vt 5 Leppävirta – Kuopio lisärahoitus varalaskupaikan osalta
- VT 6 Keltti – Tanttari (Keltin sillan kohdalla), Kouvola
- Vt 9 Vartiala – Riistavesi, Kivisillansalmen silta, Kuopio
- Vt 21 Palojoensuu – Jatuni parantamishankkeen lisärahoitus

Puolustusvoimat, Pääesikunta,
Logistiikkaosasto
7.10.2026

- Vt 21 Tengeliönjoen siltojen uusiminen
- Kt 92 Karigasniemen sillan uusiminen
- Erikoiskuljetusreittien kehittämisen suunnittelu
- Varasiltakaluston hankinta

Sotilaallinen liikkuvuus on keskeinen edellytys Naton yhteisen pelotteen ja puolustuksen toimeenpanolle ja liittolaisten suorituskykyjen ja kaikkien joukkojen käytölle Suomessa. Suurten joukkojen nopea keskittäminen ja operaation tehokas ylläpito edellyttävät ennalta valmisteltuja rajojen yli jatkuvia sotilaallisia liikennekäytäviä, sotilaalliset erityisvaatimukset täyttäviä kaksikäyttöisiä ja varmennettuja maa-, meri- ja ilmaliikenneväyliä, logistisia solmuja ja -keskuksia.

Kriittisimmät sotilaallisen liikkuvuuden liikenneinfrastruktuuria koskevat puutteet koskevat länsi-itä ja etelä-pohjoissuuntaisten maantie- ja rautatieväylien kuntoa, välityskykyä ja kaksikäyttöisyyttä Pohjois-Suomessa. Kiireellisiä kehittämistarpeita on myös muualla Suomessa esimerkiksi satamissa, lentokentillä ja Ilmavoimien tukeutumisen kannalta keskeisillä varalaskupaikoilla.

Puolustusministeriön arvion mukaan sotilaallisen liikkuvuuden kannalta keskeiset valtion väyläverkkoa, sen solmukohtia ja kaksikäyttöisiä kuljetuskykyjä koskevat investoinnit edellyttävät Liikenne 12 -suunnitelmakaudella 2026–2037 yli 3 miljardin euron rahoitusta riippuen päätöksistä koskien eurooppalaista raideleveyttä sekä Ruotsin ja Suomen välisten raideyhteyksien parantamista.

Olemassa olevan väyläverkon kehittäminen ja varmentaminen vastaamaan sotilaallisia minimivaatimuksia edellyttää vähintään noin 1,7 miljardin rahoitusta. Tämä sisältää Ruotsin ja Suomen välisen raideyhteyden kahdentamisen ja varmentamisen. Puolustushallinto on arvioinut kustannustehokkaimmaksi ja nopeimmin toteuttavissa olevaksi vaihtoehdoksi eurooppalaisen raideleveyden jatkamisen Torniosta pohjoiseen Karungin tasalle (n. 25 km), jossa se yhdistettäisiin Tornionjoen ylittävällä raidesillalla Ruotsin puolella olevaan raiteistoon.

Puolustusvoimat, Pääesikunta,
Logistiikkaosasto
7.10.2026

Puolustusvoimien näkemyksen mukaan hallituksen esitys talousarvioesitykseksi 2027 (TAE 2027) tukee suunnitelmaa sotilaallisen liikkuvuuden kehittämiseksi ja edistää sotilaallisen liikkuvuuden hankkeita. Määrärahat tukevat myös RSN[1] ja JLSN[2]-verkkojen kehittämistä. Puolustusvoimat muistuttaa, että sotilaallisen liikkuvuuden kohteet ovat kaksoiskäyttökohteita ja ne kehittävät huoltovarmuutta, Suomen kilpailukykyä ja väylästön käytettävyyttä, välityskykyä sekä häiriön sietoa.

Puolustusvoimat on hyvin huolestunut väylästöjen korjausvelan edelleen kasvamisesta. Tämän yhdessä edelleen laskevan perusväylänpidon määrärahan kanssa pelätään alentavan väylästön liikennöitävyyttä, pienentävän välityskykyä ja aiheuttavan enemmän häiriötilanteita.

Puolustusvoimat näkee tärkeäksi sotilaallisen liikkuvuuden kehittämisen ja riittävien määrärahojen turvaamisen myös yli hallituskausien. TAE 2027 tukee sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistä. Tavoitteisiin pääseminen edellyttää pitkäjänteistä suunnittelua ja sitoutumista määrärahojen kohdentamiseen.

Kokonaiskuvassa sotilaallisen liikkuvuuden hankkeet etenevät suunnitellusti. Jatkuvuuden varmistamiseksi määrärahojen osoittaminen myös tulevina vuosina on kriittisen tärkeää. Pitkäjänteinen suunnittelu ja hallinnonalan (LVM) oma rahoitus mahdollistavat eri rahoitusjärjestelmien täysimääräisen hyödyntämisen ja tukien hakemisen, esimerkiksi sotilaallisen liikkuvuuden CEF-rahoituksen vuosille 2028 – 2034 (yhteensä noin 15 mrd. €).

Talousarvioesityksessä 2027 ei ole kohdennettu määrärahaa raskaiden junavaunujen tai polttoainesäiliöjunavaunujen kehittämiseen tai hankintaan. Myöskään vaihtuvaraideleveydellisten telien kehittämiseen ja hankintaan ei ole määrärahoja. Valtion raidekalustoyhtiö ei ole Puolustusvoimien tiedon mukaan investoimassa materiaalin- ja polttoaineiden junanvaunukuljetuskalustoon lainkaan.

Puolustusvoimat tukee valtioneuvoston näkemystä siitä, että Euroopan liikenneinfrastruktuurin olisi jatkossa edistettävä entistä tehokkaammin liikenneverkon kaksikäyttöisyyttä huomioiden unionin kokonaisturvallisuus. Pelkästään sotilaallisen liikkuvuuden tarpeisiin rakennettu liikennekäytävä ei ole ylläpidettävissä käytössä olevilla resursseilla.

[1] Reinforcement and Sustainment Network, RSN
[2] Joint Logistics Support Network, JLSN

Puolustusvoimat, Pääesikunta,
Logistiikkaosasto
7.10.2026

Puolustusvoimien näkemyksen mukaan sotilaallisen liikkuvuuden lisäpanostukset voivat merkittävästi tukea myös liikenneinfrastruktuurin kehittämistä. Kehityksessä tulisi ottaa huomioon koko liikennejärjestelmä ja myös rajat ylittävien toimintojen kokonaisuus viiveettömän rajanylityksen mahdollistamiseksi ja huoltovarmuuden varmistamiseksi poikkeusolojen tilanteessa.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LIV@eduskunta.fi